

CONV 466/02

NEW VERSION

CONTRIB 176

FÖLJENOT

---

från: Sekretariatet

till: Konventet

Ärende: Bidrag från Jacob Söderman, ledamot av konventet
– "Ombudsmannens roll i den framtida Europeiska konstitutionen"

Konventets generalsekreterare har från Jacob Söderman, ledamot av konventet, mottagit åtföljande bidrag.

=====

Strasbourg den 12.12.2002

Bidrag från Europeiska ombudsmannen till Europeiska konventet

“Europeiska ombudsmannens plats i Europeiska unionens framtida konstitution”

De olika utkasterna till Europeiska unionens konstitution som har cirkulerats skiljer sig väsentligt i frågan om hur Europeiska ombudsmannen behandlas. Skillnaderna förefaller bero på en osäkerhet om Europeiska ombudsmannens roll under de nuvarande fördragen snarare än genomtänkta politiska överväganden från författarnas sida. Syftet med detta bidrag är att förklara varför och var Europeiska ombudsmannen bör placeras i en konstitution.

Varför skall Europeiska ombudsmannen finnas i en konstitution?

I de flesta länder anses ombudsmannens förekomst, oavhängighet och befogenheter vara av tillräcklig betydelse för att ingå i konstitutionen

Ombudsmannainstitutionen är en av de stora konstitutionella framgångarna i vår tid. Den finns på alla kontinenter och i fler än 100 länder. Institutionen instiftades i Europa och det finns ombudsmän i nästan alla unionens medlemsstater och i samtliga 10 länder vilka förväntas bli medlemmar i unionen 2004.

Ombudsmannen visar på ett åtagande av unionens grundläggande värderingar inklusive demokrati, rättssäkerhet och respekten för mänskliga rättigheter

Många länder inrättade ombudsmannabyråer när de frigjorde sig från diktaturer för att visa sitt åtagande för demokrati, rättssäkerhet och respekten för mänskliga rättigheter. Detta var till exempel fallet i Portugal, Spanien och i flera av de nya demokratierna i Östeuropa.

Ombudsmannen spelar en nyckelroll när det gäller att föra unionen närmre medborgarna

Idén att skapa en ombudsman för Europeiska unionen syftade till att främja en mer öppen, ansvarstagande och serviceinriktad förvaltning för att förbättra relationerna mellan den europeiska förvaltningen och medborgarna.

Var skall Europeiska ombudsmannen placeras i en konstitution?

(i) Den del av konstitutionen som behandlar det institutionella ramverket bör nämna Europeiska ombudsmannen vid sidan av ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén.

Varför: Europeiska ombudsmannen har instiftats genom EG-fördraget precis som regionkommittén och ekonomiska och social kommittén. Dessa organ omnämndes alla tillsammans i Laeken deklARATIONEN som observatörer till framtidskonventet precis som var fallet för konventet som utarbetade stadgan om de grundläggande rättigheterna.

(ii) Den del av konstitutionen som behandlar medborgarnas rättigheter bör omfatta rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen.

Varför: Sedan Europeiska ombudsmannen inledde sitt arbete 1995 har 11 000 medborgare använt sin rätt att klaga. Som ett resultat av ombudsmannens undersökningar har institutionerna förbättrat sina prestationer och blivit mer öppna, ansvarstagande och serviceinriktade förvaltningar. Mer detaljer om Europeiska ombudsmannens arbete finns i de nya guiden för medborgare "Vad kan Europeiska ombudsmannen göra för dig?".

(iii) Ombudsmannens parlamentariska natur bör omnämnas genom att inkludera utnämningsförfarandet och övervakningen av ombudsmannen under Europaparlamentets konstitutionella funktioner.

Varför: Som en garanti för oavhängighet föreskriver många nationella konstitutioner att parlamentet skall utse och övervaka ombudsmannen.

Ombudsmannens befogenheter skulle kunna inkluderas antingen under punkt (i) eller (ii) ovan beroende på den övergripande strukturen av konstitutionen.

Bakgrund: De gällande fördragsföreskrifterna

EG-fördragets föreskrifter om Europeiska ombudsmannen lades till genom Maastrichtfördraget.

Enligt artikel 21 i EG-fördraget är det en rättighet under unionsmedborgarskapet att klaga till Europeiska ombudsmannen.

Artikel 195 i EG-fördraget inrättar Europeiska ombudsmannen. Den innehåller två element som är konstitutionellt viktiga. För det första föreskriver den att Europaparlamentet skall utse och övervaka ombudsmannen. För det andra fastslår den Europeiska ombudsmannens befogenheter genom att definiera omfånget av de undersökningar han kan företa. Europeiska ombudsmannen kan undersöka administrativa missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet, med undantag för domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner. Varje medborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att klaga till Europeiska ombudsmannen.

Artikel 41 i unionsfördraget utökar artikel 195 i EG-fördraget till att omfatta "tredje pelaren".

Europeiska ombudsmannens befogenheter återfinns även i artikel 43 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.